

สะพานสายรุ้ง

ปีที่ 17 ฉบับที่ 4 มีนาคม 2558

ถ้าอยากให้ลูกใช้เงินเป็น

หนึ่งในบรรดาสิ่งที่พ่อแม่ต้องการให้ลูกเรียนรู้คือการใช้เงิน โดยหวังว่าลูกจะได้หัดใช้เงิน หัดเก็บออม หัดสะสมเงินไว้ซื้อของที่ต้องการ และคิดว่าลูกจะเรียนรู้การใช้เงินได้ก็ต้องมีเงิน จึงให้ pocket money ลูกรายวัน สัปดาห์ เดือน หรือจ่ายค่าแรงให้ลูกเมื่อช่วยงานในบ้าน

เวลาที่เด็กหรือผู้ใหญ่ก็ตามได้เงินมา เขาจะอย่างไรกับมัน เขาก็จะหาทางเอามาใช้ เราจึงเห็นการจับจ่ายใช้สอยของคนจำนวนมากพุ่งสูงในช่วงหลังสิ้นเดือนอยู่เป็นประจำ การให้เงินเด็กจึงมักเป็นการฝึกให้เด็กใช้เงินมากกว่าจะเรียนรู้ว่าควรใช้เงินอย่างไร การมีเงินกลับไปกระตุ้นความอยากได้อยากมีอยากซื้อของเด็กขึ้นมาโดยใช่เหตุ ยิ่งไปกว่านั้น การใช้เงินของเด็กบาง

ที่ก็อาจเป็นไปได้เพื่อซื้อสิ่งที่ไม่จำเป็น ไม่ควร หรือกระทั่งสิ่งที่เป็นพิษเป็นภัยต่อตัวเองซึ่งมีอยู่ดาษดื่นในยุคสมัยนี้ บางครั้งพ่อแม่ก็ไม่รู้ไม่เห็นเสียด้วยซ้ำ การให้เด็กมีเงินในวัยที่ดูलयพินิจในการเลือกใช้สอยยังไม่พร้อมจึงไม่เป็นผลดีต่อตัวเขาเองแต่อย่างใด

ถ้าพ่อแม่ไม่ได้เก็บค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่าซักรีด ค่ารับส่งจากลูก พ่อแม่ก็ไม่ควรจ่ายค่าแรงให้ลูกเมื่อลูกกลับบ้าน ล้างจาน หรือล้างรถเช่นกัน งานต่าง ๆ ที่เราทำให้ลูกเพราะเห็นว่าลูกเป็นคนที่เรารัก เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว เราจึงยินดีทำให้

เขา เพื่อเขา ถ้าเราอยากเห็นลูกทำตัวเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ก็ต้องให้เขามีส่วนในการทำเพื่อครอบครัวเท่าที่เหมาะสมกับวัย

และความสามารถ ถ้าไปจ่ายเงินให้เมื่อเขาทำงานก็เท่ากับบอกเขาว่า ที่จริงเขาไม่ได้สมควรทำงานนั้นในฐานะสมาชิกครอบครัวที่ทุกคนควรช่วยกันคนละไม้คนละมือเพื่อให้ชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัวดำเนินไปได้อย่างราบรื่น แต่เราจ้างให้เขาทำงานนั้นอยู่นอกเหนือบทบาทหน้าที่ของเขา การได้รับค่าตอบแทนที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบงานในบ้าน จึงไปขัดขวางการเรียนรู้ถึงบทบาทของสมาชิกในครอบครัว การพึ่งพาอาศัย ร่วมมือช่วยเหลือกันและกันเสีย ทั้งยังทำให้ลูกไม่คิดจะช่วยทำอะไร หากไม่มีค่าตอบแทน เห็นอะไร ๆ เป็นเงินเป็นทอง ทำให้เขา

มองตัวเองและบทบาทของตัวเองผิดไป มองครอบครัวและ
บทบาทของครอบครัวผิดไป

การสอนให้ลูกเรียนรู้เรื่องการใช้เงินไม่ได้ทำด้วยการให้ลูก
มีเงิน เด็กไม่ได้ทำตามที่เราบอกให้ทำ แต่ทำตามที่เราเห็นเราทำ
เราไม่สามารถสอนลูกให้รู้จักประหยัดในขณะที่ตัวเราใช้จ่าย
สุรุ่ยสุร่ายได้ อยากให้ลูกฉลาดในการใช้เงิน เราก็ต้องใช้เงิน
อย่างฉลาดให้เขาเห็น ถ้าเราใช้เงินเกินตัว มีมือเติบ หรือต้องมีทุก
อย่างที่เห็นคนอื่นมี ทุกอย่างที่ออกใหม่ ซื้อทุกอย่างที่ขวางหน้า
นั่นก็คือแบบอย่าง บทเรียนที่เราให้แก่ลูก ถ้าลูกเห็นเราซื้อในสิ่ง
ที่จำเป็น สมควร คุ่มค่า ไม่ซื้อทุกอย่างที่ต้องตา แต่ซื้อมาแล้ว
ไม่รู้จักเอาไปทำอะไร หรือใช้อยู่ไม่นานก็เลิก นั่นก็จะเป็น
แบบอย่างการใช้เงินที่เราให้เขา

ให้เงินลูกเฉพาะเวลาที่มีเหตุที่เขาจะต้องใช้ เช่น ขึ้นรถ
กินข้าว ชื่อของที่เราฝากให้ซื้อ ไม่ต้องให้เพื่อให้เขามีเงินไว้เฉย ๆ
มีเป็นประจำ ตามปกติไม่มีเหตุอะไรให้เด็กใช้เงินเองอยู่แล้ว
เพราะค่าใช้จ่ายต่าง ๆ พ่อแม่หรือผู้ใหญ่ที่ดูแลเป็นผู้จ่ายให้ เวลา
ที่ลูกต้องการซื้อหรือต้องใช้อะไร ถ้าสมควรซื้อก็ซื้อให้ ถ้าไม่
สมควรก็ไม่ต้องซื้อไม่ว่าลูกจะอยากได้เพียงไร จะรบเร้าเข้าชี้หนัก
หน่วงปานใด หรือใคร ๆ คนอื่นเขามีกันหมดก็ตาม พ่อแม่
ผู้ใหญ่ต้องเป็นผู้วินิจฉัยให้ในช่วงที่วิจารณ์ญาณของลูกยังไม่สุก
งอม

เงินเป็นปัจจัยที่มีบทบาทและอิทธิพลอย่างมากในสังคม
และชีวิตคนทั้งหลาย มีผลต่อความคิดและการกระทำของคนเรา
อาจมีผลได้ทั้งในทางที่ดีและไม่ดีต่อสังคม ถ้าเราใช้มันเป็น
เครื่องมือเพื่อจุดมุ่งหมายที่ดี เงินก็เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ แต่ถ้า
ตกอยู่ใต้การควบคุมของมัน ก็จะนำไปสู่ความโลภ ความเห็นแก่

เงิน ให้ความสำคัญแก่เงินเหนือกว่าอย่างอื่น วิธีที่เด็กจะเรียนรู้เรื่องเงินและการใช้เงินในทางที่ควรได้จึงไม่ใช่ด้วยการมีเงิน แต่ด้วยการเห็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เงิน ประกอบกับการมีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับความสำคัญและความหมายของเงินตลอดจนการอุปโภคบริโภคต่างหาก

ก่อนที่เด็กจะเรียนรู้ทางอ้อมจากสื่อ ควรให้เรียนรู้ทางตรงจากประสบการณ์ด้วยตนเอง ก่อนที่จะให้ใช้อุปกรณ์ช่วย เช่น เครื่องคิดเลข ควรคิดคำนวณได้ด้วยตัวเอง ก่อนที่จะให้ใช้อินเตอร์เน็ต ควรจะรู้จักควบคุมตัวเองได้จากภายในเสียก่อนฉันใด ก่อนที่จะให้ลูกมีเงินไว้ใช้จ่ายได้ตามต้องการ ก็ต้องบ่มเพาะปลูกฝังทัศนคติที่เหมาะสมในการอุปโภคบริโภคและดุลยพินิจในการเลือกใช้สอยเสียก่อนฉันนั้น

บันทึกจากค่ายพฤกษศาสตร์

เช้าวันที่ 6 ธ.ค. 2556 ข้าพเจ้ากับเพื่อนก็พากันออกเดินทาง พร้อมกับแบกสัมภาระติดตัวไปด้วย จุดหมายก็คือจุดที่สูงที่สุดบนยอดดอยขุนตาล พวกเราต้องออกเดินทางกันตั้งแต่

เข้า..... เนินสุดท้ายที่ต้องเดินข้ามมันไปชื่อ เนินวัดใจ เป็นทางที่
ชันมาก ขณะที่ข้าพเจ้าเดินขึ้นนั้นรู้สึกปวดขามาก จนรู้สึกว่าจะ
เดินต่อไปไม่ไหวแล้ว..... แต่เมื่อขึ้นไปถึงข้าพเจ้าก็รู้สึกว่ามันคุ้มค่า
กับที่ข้าพเจ้าอดทนเดินขึ้นมาบนนี้ ได้เห็นทิวเขาซ้อนกันไปมา
ลมเย็น ๆ ที่พัดมาโดนตัวของข้าพเจ้า ทำให้ความรู้สึกเหนื่อย
มลายหายไป เป็นประสบการณ์ที่ดีทีเดียว และทำให้ข้าพเจ้าได้
คิดว่าอย่าไปยอมอะไรง่าย ๆ สิ่งที่ได้มาอย่างยากลำบากนั้น
มักจะคุ้มค่ากับสิ่งที่เราทำเสมอ

หลังจากนั้นข้าพเจ้าก็เดินลงมาจากยอดเขาขุนตาลและเริ่ม
เดินเข้าสู่ป่าจริง ข้าพเจ้าต้องเดินลุยเข้าไปในพงหญ้าที่สูงกว่า
หรือพอกับตัวของข้าพเจ้าและเป็นทางลาดลง ในขณะที่เดินใบ
หญ้าก็จะบาดแขน ข่วนหน้า และทิ่มตาตลอด ข้าพเจ้าเจ็บตา
มากแต่ก็ต้องเดินต่อไป เพราะถ้าข้าพเจ้าหยุดก็อาจจะหลงทางได้
ข้าพเจ้าจึงต้องพยายามเดินต่อ และคิดว่าการเดินทางก็
เหมือนกับการใช้ชีวิต ต้องมีลำบากบ้าง ข้าพเจ้าต้องอดทนและ
ผ่านให้ได้ ถึงตาข้างหนึ่งจะแสบ แต่อีกข้างหนึ่งก็ไม่ได้เป็นอะไร
คิดได้แบบนี้แล้วข้าพเจ้าก็อดทนและเดินต่อ ข้าพเจ้าต้องปีนข้าม
ขอนไม้ท่อนใหญ่ที่ล้มขวางทาง บางทีก็มุดพุ่มไม้ มีช่วงหนึ่ง
เป็นทางลาดชัน ข้าพเจ้าเห็นเพื่อนสองคนล้ม จึงตัดสินใจว่าจะ
นั่งและค่อย ๆ ไถลงลง แต่ขณะที่ขยับตัวจะนั่งลงนั่นเอง เบ้าที่
ข้าพเจ้าแบกอยู่ก็พุ่งข้ามศีรษะข้าพเจ้าไป ทำให้ข้าพเจ้าถลึงลงมา
ตามทาง ทุกอย่างที่เกิดขึ้นมันรวดเร็วมาก ข้าพเจ้าถลึงลงมา
กระแทกหินจึงหยุด คราวนี้ข้าพเจ้าจึงตัดสินใจเดินแทน แต่
ขณะที่ข้าพเจ้าพยายามจะเดิน ข้าพเจ้าก็สะดุดล้มและถลึงลงมา
อีกครั้ง จนหมดทางขึ้นจึงหยุดถลึง เมื่อข้าพเจ้าลุกขึ้นมามอง
กลับไปก็เห็นว่าทางที่ถลึงลงมาเป็นทางที่ยาวมากเลยทีเดียว แต่
ข้าพเจ้าก็ต้องเดินต่อไป ทว่า ในระหว่างนั้นข้าพเจ้าก็อดนึกถึง

สิ่งที่เพิ่งเกิดขึ้นไม่ได้และน้ำตาก็ค่อย ๆ ไหลออกมา มันเป็นน้ำตาที่ไหลออกมาเพราะความรู้สึกตกใจผสมไปกับความเจ็บตัว แต่ข้าพเจ้าก็บอกตัวเองว่าขณะนี้ไม่ใช่เวลาที่จะมาร้องไห้ สิ่งที่เกิดขึ้นคือบทเรียนสอนใจว่า ชีวิตในอนาคตก็คล้าย ๆ กับการเดินทางนี้แหละ ทางข้างหน้าอาจจะเจอหนักกว่านี้อีกก็ได้ สิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อคืนคือภูมิคุ้มกันตัวข้าพเจ้า และข้าพเจ้าก็เดินต่อพร้อมกับความรู้สึกที่ดีขึ้น

พวกเราเดินต่อไปอีกสักพักก็ถึงจุดพักทานอาหาร หลังจากพักไปชั่วครู่ก็ต้องออกเดินทางต่อ คราวนี้เจอลำธารขวางอยู่ พวกเราต้องเดินเลาะไปตามลำธาร แล้วเดินเหยียบก้อนหินเล็ก ๆ ข้ามไป แต่ก่อนสุดท้ายข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ได้จมน้ำทั้ง ๆ ที่ความจริงแล้วจมน้ำเต็ม ๆ เมื่อข้าพเจ้าเหยียบลงไปเต็มเท้าจึงเปียกแฉะไปหมด มันทำให้ข้าพเจ้าต้องบอกตัวเองว่า คราวหลังอย่าเชื่อสิ่งที่ตาเห็นไปทั้งหมด ควรดูดี ๆ และคิดตาม

บางทีสิ่งที่เห็นกับสิ่งที่เป็นอย่างอื่นไม่เหมือนกัน..... ข้าพเจ้านั่งรอบกองไฟคุยกับเพื่อนถึงสิ่งที่เกิดขึ้นตลอดวันนี้ ถึงอากาศจะเย็นแต่ความอบอุ่นที่มี ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอบอุ่นและสนุกสนาน เป็นความรู้สึกที่ดีมาก เมื่อถึงเวลานอน ต่างคนต่างแยกย้ายกันเข้าไปนอนในเต็นท์ของตน ตัวของข้าพเจ้านั้น พอหัวถึงพนักก็หลับพลี้อยไปเลย คงจะเป็นเพราะเหนื่อยหนักมาทั้งวัน

.....เราเดินไปสักพักก็ถึงทางออก ตอนแรกที่ได้ยินเจ้าหน้าที่ที่นำทางบอกว่าถึงแล้ว หัวใจข้าพเจ้าเต้นเร็วด้วยความดีใจ พร้อมกันนั้นก็เกิดคำถามขึ้นมาในใจข้าพเจ้า นี่ข้าพเจ้าผ่านมันมาได้จริง ๆ หรือ คิดไปแล้วสิ่งที่ผ่านมาก็เหมือนดังความฝัน มันผ่านมาด้วยความรวดเร็ว ข้าพเจ้าอดถามตัวเองไม่ได้ว่า เราผ่านมาได้อย่างไรกัน ข้าพเจ้าอดรู้สึกประหลาดใจไม่ได้ที่ผ่านมันมาได้

ก่อนที่จะมาที่นี่ ข้าพเจ้าจินตนาการไปหลากหลายจนเกิดความไม่อยากที่จะมา แต่พอถึงเวลาจริง ๆ แล้ว มันก็ไม่ได้เป็นอย่างที่คิดไปเสียหมด ถึงตอนนี้ข้าพเจ้าจึงตระหนักว่าเป็นเรื่องดีที่เราจะคิดถึงอนาคต แต่อย่าไปกลัวมัน จงกล้าที่จะเผชิญหน้ากับมัน บางครั้งมันอาจจะลำบาก แต่สิ่งที่ได้มาด้วยความพยายามมักจะคุ้มค่าเสมอ และสุดท้ายเมื่อผ่านมันมาได้แล้ว พอหันกลับไปมองดูมัน เราก็จะมีความสุขและภาคภูมิใจที่ผ่านมาได้ด้วยตัวเอง จะว่าไปแล้วไม่มีอะไรหรอกที่จะทำไม่ได้ถ้าหากเรามีความพยายาม ขอให้ทำไปก่อนไม่ว่ามันจะดีหรือไม่ดีก็ตาม เพราะครั้งต่อ ๆ ไปมันต้องดีขึ้นอย่างแน่นอน

วรัทยา

จัดทำโดย

โรงเรียนป๋ายโตะไท

199 หมู่ 6 ถนนสุขาภิบาล 5 ซอย 32 แขวงอ้อผืน เขตสายไหม กทม. 10220

โทร. 02 792 0670, 02 792 0672 แฟกซ์ 02 792 0672

E-mail: waldorfthai@hotmail.com

www.panyotai.com

ขอเชิญชมภาพกิจกรรมของเด็ก ๆ ได้จาก

<https://www.flickr.com/photos/panyotai/sets/>

ติดตามข่าวสารในแวดวงมนุษยปรัชญาได้ทาง

facebook.com/Anthroposophical.Group.Thailand

และติดตามสาระของมนุษย์ปรัชญาได้จาก

anthrothai.weebly.com